

SUMMARY

KÉRETLEN TÁRSSZERZŐ

A Színház 1992. márciusi számában jelent meg írásom *A két madár* Arany János színházbéli bemutatójáról. Mindig jó kézbe venni ezt a jól tervezett, szép külsejű lapot, s az ember a saját cikkét - tízvalahány év dacára - mohón kezdi olvasni. Ezért is ért hideg zuhanyként, mikor két helyen egy-egy - nézetemet cáfoló - mondatot olvashattam, „A szerk.” megjegyzéseként.

Vélemények vannak: ha ugyanazt látjuk is, gondolkodhatunk róla különbözőképpen. A szerkesztőnek különben is joga, sőt kötelessége, hogy a felkérésére írott dolgozatot tüzetesen tanulmányozza, azaz a kéziratot „gondozza”. S amit kifogásol, szóvá is tegye. Szóvá - mondom. Idő van rá, hiszen hávilapról van szó. Mód is, hiszen a szerző régi kollega, akivel a szerkesztő egy városban él, akinek munkakapcsolata a szerkesztőséggel állandó, aki egy telefonhívással - mint már annyiszor - azonnal riasztható. A szerkesztő ekkor (kinek kritikus megbízhatósága, tekintélye mindenképp figyelmet érdemlő) elmondja kifogásait. A szerző meghallgatja, vitázik, javít vagy éppen töröl. Mivel nem elvi vagy erkölcsi kérdésről van szó, miért is ne tenné? Ki képzelteti magát tévedhetetlennek? Vagy: a szerkesztő köszönettel visszaadja a cikket. Vagy: a szerkesztő az ellenvéleményét egy másik írásban fejtí - fejteti ki. Vagy: lábjegyzetben közli - ahogy ézt volt alkálmunk tápasztalni sokáig -, hogy a szerkesztőség állásfoglalása gyökeresen eltér a bírálatban foglaltaktól. Csak egyet nem *illik* tennie: mindennemű (a szerzővel és a szerkesztőtársak-

kal való) egyeztetés nélkül, saját véleményét - mintegy kioktatva és megalázva a szerzőt - hamar jött indulattal, rögtvest beleszerkeszteni magába a szövegbe. E meglehetősen sajátos szerkesztői elvre az írott sajtó elmúlt két-száz évében bizonyára akad példa: de ettől ez még nem követendő. Mindenki látott már pontosítást, magyarázót, informáló szövegközi megjegyzést. De a rendezői szándékokról való, más munkájába beillesztett tanári kézjegy - nos, ez igencsak különleges műfajszulemény. Különösképpen az, ha figyelembe vesszük, hogy az elhatárolódás hány fajta lehetősége, milyen gazdag választéka áll minden-kori ingerült szerkesztő rendelkezésére.

Mimózálelkűség mindezt szóba hozni? Alig hiszem. Beszélő viszonyban voltam, vagyok - ha létezik fair play, tán még leszek is - Koltai Tamással (ebben az esetben ugyanis ő „A szerk.”), de réttegek attól, hogy heves szerkesztői reakciói riasztó *technikai kivitelezésének* más is áldozatul essék; hogy értelmes emberek munkatársi megbeszéléseinek helyét esetleg nyilvános a Briktolás foglalja el.

Budai Katalin

Mint mindig, ezúttal is meglepetéssel tölt el, ha egy cikk szerzője „kézirátgondozó” szerkesztő befolyására hajlandó *másképp* látni, amit *egy-képp* látott - ezt mint szerkesztő sosem kérném, mint szerző sosem hajtánám végre -, ellenben nem tűri, ha saját nézetével azonnal és nyíltan egy másikat szembesítenek. Mindazonáltal tudomásul veszem Budai Katalin tiltakozását. (K. T.)

The issue is headed by Judit Csáki's interview with author György Spiró, newly appointed managing director of the Szolnok Theatre.

Our reviewers of this month are Viktória Radics, István L. Sándor, István Nánay, László Bérczes, Andrea Stuber, Katalin Budai, Tamás Tarján, Katalin Kállai and Judit Katalin Magyar; they inform our readers respectively about the following productions: Péter Halász: *The Chamber* (The Chamber), five different performances in Budapest and the regions of Shakespeare's *A Midsummer Night's Dream*, Ionesco: *The Bald Prima Donna* (Hungarian State Theatre of Kolozsvár/Cluj, Rumania), Ferenc Molnár: *Liliom* (Veszprém), Molière: *The Would-Be Gentleman* (Miskolc and Budapest's József Attila Theatre), a Hungarian musical version of Hasek's *Shvejk* (József Attila Theatre), John Fowles' *The Butterfly Collector* (Comedy Theatre) and the Hungarian musical drama *John the Valiant* (Arany János Theatre). This last production gave also the inspiration to Zsigmond Kompolthy for another of his fictitious critical dialogues.

Continuing his subjective series on recent Hungarian theatre history, Gábor Szigethy evokes this time his memories of his period as stagehand at the Budapest Comedy Theatre.

We publish this time the third part of Peter Brook's lecture, under the title *The Devil's Name is Boredom*.

Our international column features Christa Vogel's account of the struggle for survival of Cracow's theatres and Nina Király's introduction to the Witkacy Theatre in Zakopane, Poland.

Finally dramaturg Győző Duro gives information on a competition for Hungarian playwrights.

Kedves Olvasóink!

Örömmel értesítjük Önöket, hogy megszületett a SZÍNHÁZ ALAPÍTVÁNY. A Kereskedelmi Bank Rt., a Magyar Színházművészeti Szövetség és a SZÍNHÁZ szerkesztősége által létrehozott alapítvány elsődleges célja a SZÍNHÁZ című lap folyamatos megjelenítésének biztosítása.

A SZÍNHÁZ ALAPÍTVÁNY kuratóriumának elnöke Szigethy Miklós, a Kereskedelmi Bank Rt. első vezérigazgató-helyettese, tagjai: Babarczy László, Géher István, Koltai Tamás, Spiró György.

Mostantól elsősorban a szakma, olvasóink támogatásában bízunk! Jogi és magánszemélyek, társaságok, társulatok és egyesületek bármilyen (csekély) összegű befizetése csatlakozást jelent alapítványunkhoz.

A SZÍNHÁZ Alapítvány számláját az OKHB V. ker., Október 6. u.-i fiókjában vezetik; száma: 216-24669.

Nincs összefüggésben az alapítvány létrehozásával az a mindannyiunkat - olvasókat és szerkesztőket - kedvezőtlenül érintő tény, hogy lapunk árát emelni kényszerülünk. Az állandó olvasóinkra háruló anyagi terhet csökkentendő, előfizetőink kedvezményben részesítjük: fél éves előfizetéssel egy, egész évessel két ingyen példányt kap az olvasó. Régi előfizetőink ebben az évben változatlan áron kapják a lapot.

A Színház ára 1992. áprilisától: egy példány standokon és a színházakban 68 Ft; az előfizetési díj fél évre 340 Ft, egy évre 680 Ft.

Bízunk abban, hogy olvasóink nem pártolnak el lapunktól. Köszönjük megértésüket.
A szerkesztőség

Schiller Kata: Feljegyzések az egérlyukból
A fiatal fotóművész érdeklődése a színész iránt találkozik a Dosztojevszkij-adaptáció szellemével. A monologizáló főszereplő (Papp Zoltán) és az emlékeiben megjelenő lány (Söptei Andrea) viszonya plasztikusan bontakozik ki a kompozícióban.